

Hållbarhetsrapport 2021

Ett år med fokus på Agenda 2030, hållbara leveranskedjor, klimatet och cirkulär ekonomi

Trots att år 2021 präglades av den pågående coronapandemin har Addas hållbarhetsarbete lyfts till en högre nivå.

Vi har bland annat utvecklat och infört en analysmall för Agenda 2030 som föregår våra upphandlingar och som säkerställer att vi tar hållbarhetshänsyn där det är relevant. Vi har också tagit fram en digital utbildning i hållbar upphandling tillsammans med Regionernas kansli för hållbar upphandling och Sveriges Kommuner och Regioner.

Under 2021 har vi ställt drivande och nyskapande klimatkrav och lanserat ramavtal med cirkulära inslag. Vi har även hanterat ett antal incidenter utifrån hållbara leveranskedjor, baserat på vår omvärldsbevakning. Den viktigaste och mest omfattande har varit vår uppföljning av risken för tvångsarbete i it-leveranskedjorna i Kina.

Den digitala vardagen påverkar vår arbetsmiljö och medan en del av personalstyrkan har upplevt en bättre balans mellan arbete och fritid har andra upplevt det motsatta. Ett ökat distansarbete har medfört andra behov av kontorslokaler, något som har sammanfallit med övergången till ett aktivitetsbaserat arbetssätt på Adda. Vår medarbetarnöjdhet, som mäts av Great Place to Work, har trots de speciella förhållandena ökat från föregående år. Samtidigt har antalet resor i tjänst varit historiskt lågt och därmed också klimatfotavtrycket från våra resor.

Rapporten är strukturerad enligt de 17 globala målen i Agenda 2030.

Nöjda och välmående medarbetare

En av Addas viktigaste målsättningar är medarbetare som är nöjda och mår bra. Därför mäter vi varje år vår arbetsplatskvalitet genom Great Place to Works medarbetarundersökning. Undersökningen ger oss ett resultat – ett Trust Index – som utgör vårt nyckeltal för medarbetarnöjdhet.

Sedan 2016 har Adda haft som mål att bli Sveriges bästa arbetsplats enligt Great Place to Work och för varje år har vi tagit stadiga steg framåt. År 2021 lyckades vi höja koncernens Trust Index från 79 % till 83 %. Det är ett mycket gott resultat som vi gläder oss åt, men det räcker inte riktigt för att bli utsedd till en av Sveriges bästa arbetsplatser. Däremot mottog Adda sin fjärde Great Place to Work-certifiering, vilket är ett bevis för vår utmärkta arbetsplatskvalitet.

År 2021 lyckades vi höja koncernens Trust Index från 79 % till 83 %. Det är ett mycket gott resultat som vi gläder oss åt.

Medarbetarinflytande i arbetsmiljöarbetet

Systematiskt arbetsmiljöarbete är en av nycklarna till en hållbar arbetsmiljö och på Adda finns ett stort engagemang för arbetsmiljöfrågor. Medarbetarinflytande i arbetsmiljöfrågor ger en bättre upplevelse av arbetsmiljön och därför fortsätter vi att genomföra aktiviteter som främjar detta.

Varje år genomförs ett flertal insatser i arbetsmiljöarbetet:

- Minst fyra protokollförda möten i Arbetsmiljökommittén.
- Fysiska arbetsmiljö- och brandskyddsronder på samtliga kontor minst en gång per år.
- Psykosocial arbetsmiljöronder med handlingsplan en gång per år.
- Översyn och kommunikation av rutiner för tillvägagångssätt i olika arbetsmiljösituationer samt hur vi kan förebygga ohälsa på arbetsplatsen.
- Utbildning av samtliga nyanställda i systematiskt arbetsmiljöarbete och hur detta fungerar i praktiken hos oss på Adda.

Den digitala vardagen

Sedan coronapandemin bröt ut våren 2020 har de flesta anställda i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer arbetat hemifrån. Chefer och medarbetare har ställt om till ett digitalt arbetssätt, vilket inneburit att i stort sett all kommunikation kollegor emellan samt avdelningsmöten, utbildningar, seminarier och konferenser genomförts digitalt även under 2021.

Att arbeta ensam och på distans under en lång sammanhängande period är förknippat med arbetsmiljörisker och därför har en digital arbetsmiljöronder genomförts för första gången. Den syftade till att undersöka hur det digitala arbetet påverkar vårt välmående och vad som behöver göras för att förebygga skador och ohälsa. Vi har också infört en mängd aktiviteter och åtgärder för att minimera arbetsmiljöriskerna samt för att bibehålla välmående, gemenskap och meningsfullhet i arbetet:

- Fler ett-till-ett-möten mellan chef och medarbetare.
- Digitala fikor, fredags-quiz och andra sociala tillställningar.
- Hemarbetsplatserbudande – ett ekonomiskt bidrag från arbetsgivaren till ett väl fungerande och ergonomiskt hemmakontor hos medarbetaren.

Balans mellan arbete och fritid

De största utmaningarna i vår arbetsmiljö är stress och att hålla en god balans mellan arbete och fritid. För att förebygga dessa risker har företaget samlat personalrepresentanter till en arbetsgrupp, Vässa sågen-gruppen, som leds av HR och vars uppdrag är att arrangera aktiviteter som är stärkande för kropp, själ, hjärna och hjärta. Exempel på arrangemang under året var en friluftsdag, lunchträning online och interna utbildningar för alla medarbetares kompetensutveckling.

Vässa sågen-gruppen har fått sitt namn från den tredagarsutbildning i ledarskap, FranklinCovey's 7 Goda Vanor, som alla medarbetare i Adda-koncernen får genomföra. Vässa sågen är den sjunde vanan som handlar om att med praktiska ledarverktyg ge oss själva förutsättningar att hantera en stressig vardag på ett mer effektivt och hälsosamt sätt. Vi ser många positiva effekter av denna utbildningsinsats och De 7 Goda Vanorna utgör numera en plattform för vårt sätt att arbeta och interagera med varandra.

Införande av ett aktivitetsbaserat arbetssätt

Pandemiperioden och det ökade distansarbetet har också medfört andra behov av kontorslokaler. På Adda har ett aktivitetsbaserat arbetssätt införts under året och fler mötesrum har ordnats samt ytterligare en studio för webbsändningar. En minskad elförbrukning har uppstått till följd av en uppsägning av 25 % av kontorsytan i Stockholm.

Rapporteringskanaler för visuellblåsning på plats

I december trädde en lag om visuellblåsarfunktion i kraft och i samband med det upprättade Adda rapporteringskanaler för samtliga bolag i koncernen. Genom dessa rapporteringskanaler kan personer med koppling till Adda uppmärksamma organisationen på missförhållanden inom Addas verksamheter.

Kvinnodominerad bransch och låg omsättning på personal

Adda verkar i en bransch där generellt sett fler kvinnor än män arbetar. Företaget strävar efter en könsfördelning på 60/40 eller jämnare. 2021 hade Adda en fördelning på 70 % kvinnor och 30 % män. Personalomsättningen var 6,73 %, vilket anses som förhållandevis lågt, och genomsnittsåldern var 42 år. Nästan alla anställda arbetade heltid.

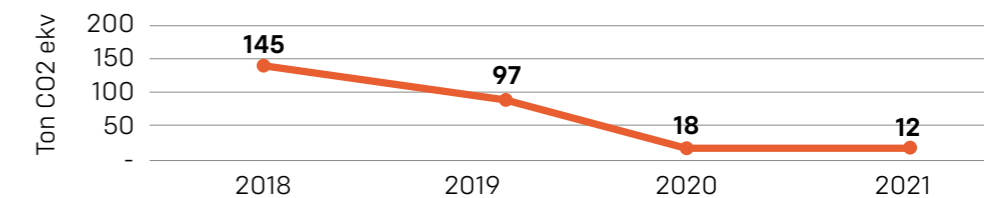
Minskat klimatfotavtryck från våra resor

Sedan 2016 mäter vi våra tjänsteresors klimatpåverkan och sedan 2018 klimatkompenserar vi utsläppen från genomförda resor.

För verksamhetsåret 2021 klimatkompenserade vi för 23 ton koldioxid-ekvivalenter för utsläpp som härrör från tjänsteresor och energianvändningen på Stockholmskontoret.

Klimatkompensationen sker genom trädplantering i samarbete med småbrukare i Cochabamba och Santa Cruz i projektet ArBolivia¹. Förutom klimatnytta bidrar trädplanteringen till förbättrad inkomst för småbrukarna samt främjar återbeskogning och biologisk mångfald i Amazonas. Åtgärderna bidrar tillsammans till att motverka den globala uppvärmningen, lindra fattigdom och förbättra hälsan för projektets medlemmar.

Totala utsläpp

Trenden med nedåtgående utsläpp från våra tjänsteresor är tydlig sedan 2018. Siffrorna från 2020 och 2021 är dock starkt påverkade av pandemin som inneburit att våra tjänsteresor har varit på en historiskt låg nivå.

Då det digitala arbetssättet verkar ha kommit för att stanna innebär det förmodligen ett permanent lägre resande i tjänst jämfört med tiden innan pandemin och därmed också ett lägre klimatfotavtryck.

Förbättrad hållbarhetskommunikation

Först och främst har vi gjort om våra hållbarhetssidor på Addas webbplats så att det ska bli lättare att få en överblick över Inköpscentralens hållbarhetsarbete. På sidorna finns nu uppdaterad information om hur vi arbetar med hållbara leveranskedjor, sociala frågor i Sverige och miljöhänsyn i våra upphandlingar och dynamiska inköpssystem. Det finns även information om Hållbarhetskollen, KemKollen och hur vi jobbar med Agenda 2030.

¹ Se <https://zeromission.se/projects/en-affarsdriven-losning-mot-avskogning-i-bolivia>

För nytillkomna ramavtal har vi dessutom publicerat hållbarhetssammansättningar på respektive avtals webbsida. I dessa sammansättningar kan våra kunder och intressenter få en snabb överblick över vilka hållbarhetskrav och villkor som har ställts i respektive upphandling samt vilka globala mål i Agenda 2030 som respektive avtal bidrar till.

Under året har vi också tagit fram en ny struktur för våra hållbarhetsnyheter som inneburit ett bättre flöde av nyheter till kunder och intressenter. Bland annat har vi publicerat en serie nyheter om hur vi arbetar med Agenda 2030. Dessutom har vi utvecklat våra hållbarhetsnyhetsbrev som når drygt 1 000 mottagare fyra gånger om året.

ADDA AFFÄRSCONCEPT

AffärsConcept, vår konsultverksamhet, erbjuder kunder stöd att ställa relevanta miljökrav och sociala krav i upphandlingsuppdrag, att ta hänsyn till hållbarhetsfrågor och att erbjuda hjälp att följa upp ställda hållbarhetskrav. Inom utbildningarna Diplomerad upphandlare och Certifierad upphandlare ingår heldagsutbildningar i hållbar upphandling.

ADDA KOMPETENS

God utbildning för alla

Genom våra utbildningar i smarta format möjliggör vi god utbildning för alla inom kommuner och regioner, oavsett deras geografi och ekonomiska förutsättningar. Utbildningarna täcker bland annat frågor om hur kollektivavtalen i sektorn hänger ihop och vilka rättigheter och skyldigheter arbetsgivare och arbetstagare har. Detta innebär att utbildningarna bidrar till anständiga arbetsvillkor för alla i kommuner och regioner.

En utbildning som Adda Kompetens har lanserat under året är den digitala utbildning i hållbar upphandling som Inköpscentralen har tagit fram tillsammans med SKR och Regionernas kansli för hållbar upphandling. Utbildningen utgår från vad en upphandlande organisation bör tänka på före, under och efter upphandling för att upphandla hållbart.

Samverkanstjänster som bidrar till anständiga arbetsvillkor

Genom våra samverkanstjänster HR- och chefsguiden och Lönelänken möjliggör vi för kommuner och regioner att tillförsäkra alla arbetstagare anständiga arbetsvillkor samt lika lön för likvärdigt arbete. HR- och chefsguiden ger kommuner och regioner stöd och vägledning i HR-frågor inom arbetsrätt, inklusive kollektivavtal, lagar och regler, medan Lönelänken är ett stöd i arbetet med lönestruktur, lönerelationer och lönespridning.

Innovation och digitalisering för hållbara lösningar

Innovation och teknologiska framsteg är nyckeln till både socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbara lösningar. Det bidrar dessutom till att skapa nya marknader och arbetstillfällen, vilket i sin tur kan bidra till en effektiv och jämlik resursanvändning. Att investera i innovation är därför ett sätt att skapa förutsättningar för hållbar utveckling.

Det är med utgångspunkt i detta som vi stöttar kommuner och regioner i deras arbete med att ta tillvara på digitaliseringens möjligheter. Stödet består av ett ledarskapsprogram för välfärdens digitalisering och nationell skalning av modellen Digital mognad i offentlig sektor – DiMiOS. Modellen är evidensbaserad med målsättningen att öka kommuner och regioners digitala mognad för att bättre kunna ta tillvara på de möjligheter digitaliseringen ger, men också öka innovationskraften på en organisatorisk nivå. DiMiOS drivs av SKR med Kompetens som projektleverantör. Projektet delfinansieras av Svenska ESF-rådet. Parallellt med projektet erbjuds sekundära målgrupper utbildning i modellen.

Adda Kompetens har vidare startat ett samarbete med Leif Denti, Fil. Dr i psykologi vid Göteborgs universitet, kring innovationsledning. Dessutom har vi tagit över administration, förvaltning samt utveckling av Innovationsguiden som ägs av SKR. Detta för att ytterligare kunna stötta kommuner och regioner i innovationsfrågor.

Hållbara böcker och blanketter

Adda Kompetens säljer böcker om bland annat arbetsrätt, upphandling och kommunallagen samt tryckta blanketter för bland annat hälso- och sjukvård, förskola och skola. Böckerna och blanketterna trycks hos H-tryck AB i Markaryd, som är certifierade enligt ISO 14001 (miljöledningssystem) och licensierade enligt Nordens officiella miljömärkning Svanen.

ADDA INKÖPSCENTRAL

Genom vårt hållbarhetsarbete tar vi ansvar för mänskliga rättigheter och miljön i våra ramavtal och dynamiska inköpssystem. Detta ansvar kräver inte bara att vi har policyer och processer på plats för att kunna identifiera, förhindra och begränsa negativ påverkan. Det kräver också att vi kan visa hur vi tar det här ansvaret. Med anledning av detta har vi under året genomfört flera insatser för att nå ut med vårt hållbarhetsarbete.

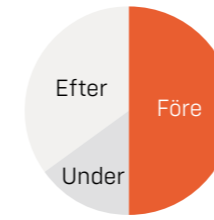
Ny struktur för vår omvärldsbevakning av hållbarhetsfrågor

Samtidigt som att vi har arbetat på vår externa kommunikation har vi även utvecklat vår omvärldsbevakning av hållbarhetsfrågor relaterat till våra kategorier. Varannan vecka skickar vi ut vår omvärldsbevakning till hela Inköpscentralen, juridiska avdelningen och andra relevanta delar av koncernen, Regionernas kansli för hållbar upphandling och Upphandlingsmyndigheten. Bevakningen ligger till grund för vår incidenthantering.

Ett exempel på vår incidenthantering är de frågor vi ställde till våra leverantörer på ramavtalet Yrkeskläder och skor efter att militären i februari hade tagit makten i Myanmar, där textilindustrin är viktig. Vi ville snabbt få reda på om varor på avtalet tillverkades i Myanmar, för att kunna föra dialog med våra leverantörer om eventuella åtgärder. Vi kunde dock konstatera att inga varor på avtalet tillverkades i Myanmar.

Vi strävar efter att ställa krav på hållbarhet i alla våra upphandlingar och dynamiska inköpssystem där det är relevant, det vill säga utifrån risk för negativ påverkan och möjligheten till främjande.

Nya mallar för hållbarhetsanalys före upphandling

Vi strävar efter att ställa krav på hållbarhet i alla våra upphandlingar och dynamiska inköpssystem där det är relevant, det vill säga utifrån risk för negativ påverkan och möjligheten till främjande. För att säkerställa att Inköpscentralen ställer krav där det är relevant har vi under året tagit fram hållbarhetsmallar som används före upphandling:

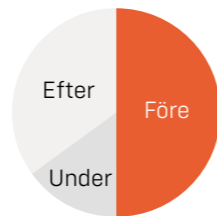
- Inför beslut om upphandling använder vi en checklista som omfattar 15 hållbarhetsaspekter och täcker risker för människor, miljö och samhälle. Analysen är del av den affärsanalys som Inköpscentralen tar fram inför beslutet.
- Inför upphandling gör vi en längre Agenda 2030-analys som omfattar samma hållbarhetsaspekter som checklistan. Förutom att hjälpa oss att bedöma risk och möjligheten till främjande är vår Agenda 2030-analys också vårt verktyg för att bedöma riskernas allvarlighetsgrad. En bedömning av allvarlighetsgrad är avgörande för att vi ska kunna prioritera vår kravställning och uppföljning.
- Vi har också utvecklat en landriskanalys som hjälper oss att avgöra var i våra leveranskedjor riskerna är som störst. Analysen bygger på *Worldwide Governance Indicators*, *ITUC Global Rights Index*, *Environmental Performance Index* och *Corruption Perception Index*. Den täcker därmed FN Global Compacts fyra pelare mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljöskydd och anti-korruption.
- Landriskanalysen är en viktig komponent när vi gör fördjupade riskanalyser av en viss produkts risker, det vill säga med fokus på hållbara leveranskedjor.

Mallarna bygger på FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet för ansvarsfullt företagande och lagen om offentlig upphandling. De är anpassade till Inköpscentralens förutsättningar som privat aktör, men förhoppningsvis kan de också vara ett stöd i andra upphandlande myndigheters arbete. Därför har vi publicerat mallarna på våra hållbarhetssidor på Addas webbplats.

Under året har vi genomfört tio hållbarhetsanalyser inför beslut om upphandling.

Under året har vi även genomfört 17 Agenda 2030-analyser inför upphandling.

Tillsammans med Regionernas kansli för hållbar upphandling har vi även gjort fördjupade riskanalyser av desinfektion, förkläden, munskydd, plasthandskar och visir. Riskanalyserna har vi publicerat på våra hållbarhetssidor på Addas webbplats.

Utveckling av kravställningar under upphandling

Hållbara leveranskedjor och sociala frågor i Sverige

Under året har vi utgått från de avtalsvillkor om hållbara leveranskedjor som vi delar med Sveriges regioner och som ligger nära Upphandlingsmyndighetens villkor. I vissa upphandlingar har vi också tagit fram specifika krav relaterat till hållbara leveranskedjor och ett exempel är villkor om ansvarsfullt utvunna mineraler i bland annat våra elektronikavtal.

I vår portfölj av ramavtal och dynamiska inköpssystem har vi ställt krav på hållbara leveranskedjor i 56 % av avtalen.

Vad gäller sociala frågor i Sverige utgår vi från Upphandlingsmyndighetens mall för arbetsrättsliga villkor enligt kollektivavtal och deras dialogkrav om sysselsättningsfrämjande åtgärder. Dialogkravet använder vi då vi är en inköpscentral. För andra sociala frågor, som arbetsmiljö och lika rättigheter och möjligheter, har vi utvecklat olika krav beroende på bransch.

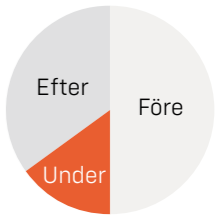
I vår portfölj av ramavtal och dynamiska inköpssystem har vi ställt krav på arbetsrättsliga villkor enligt kollektivavtal i 13 % av avtalen.

I vår portfölj av ramavtal och dynamiska inköpssystem har vi ställt dialogkrav om sysselsättningsfrämjande åtgärder i 5 % av avtalen.

Vi har också haft ett fokus på att renodla användningen av våra krav då hållbara leveranskedjor endast ska användas när det säljs eller används varor på avtalet. Om det däremot handlar om en tjänst som utförs i Sverige har vårt fokus varit att, utifrån risk, ställa krav på arbetsrättsliga villkor enligt kollektivavtal, arbetsmiljö och lika rättigheter och möjligheter. Om det är ett avtal som både omfattar försäljning eller användning av varor och en tjänst har vi vid behov ställt krav på både hållbara leveranskedjor och sociala frågor.

Tillsammans med Upphandlingsmyndigheten har vi dessutom tagit fram krav på universell utformning. Vårt arbete med tillgänglighet och samtliga användares behov är dock under utveckling och vår förhoppning är att vår Agenda 2030-analys ska leda till bättre krav.

Miljökrav

På miljöområdet är vår ambition att ställa långtgående miljökrav på det som har en stor påverkan och där det finns möjlighet till förbättringar. Som utgångspunkt har vi under året använt Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier. När det har saknats kriterier inom viktiga områden, eller när vi har velat lägga ribban högre, har vi tagit fram egna.

Ett område där vi under året har tagit fram egna krav är transporter, bland annat då fossilfria transporter är ett av våra två fokusområden. Till kraven har vi tagit fram riktlinjer som vägleder oss i hur vi ska ställa krav, utifrån tre olika nivåer. Riktlinjerna syftar till en mer enhetlig kravformulering och en tydlighet i hur kraven ska följas upp under avtalstiden. Målet är att nå längre med våra transportkrav och uppnå större miljönytta.

I vår portfölj av ramavtal och dynamiska inköpssystem har vi ställt krav på fossilfria transporter i 13% av avtalen.

Vårt andra fokusområde är cirkulär ekonomi och vi arbetar för att öka andelen ramavtal och dynamiska inköpssystem med cirkulära lösningar. Ett avtal där detta fokus märks tydligt är Digitala enheter för arbetsplats och skola, som blev klart för avrop under året. Hållbarhetskraven i upphandlingen säkerställer en hög generell hållbarhetsnivå på produkterna på ramavtalet och kunden kan vid behov ställa ännu tuffare hållbarhetskrav vid förnyad konkurrensutsättning. Alla leverantörer ska dessutom kunna tillhandahålla återtagstjänster, rekonditionerade produkter och ge råd till kunderna kring hållbara val.

I vår portfölj av ramavtal och dynamiska inköpssystem har vi ställt krav på cirkulär ekonomi 21 % av avtalen. Vi kategoriserar våra avtal som cirkulära om de omfattar minst tre av fem mål för cirkulär upphandling i Vlaanderen-Circulairs modell.²

Nivåer av hållbarhet

Vi delar in våra ramavtal och dynamiska inköpssystem utifrån olika nivåer av hållbarhet. I de allra flesta upphandlingar ställer vi hållbarhetskrav medan det endast är en del av avtalen som vi kategoriserar som hållbara ramavtal eller som ramavtal med hållbara alternativ.

Med *hållbart ramavtal* menar vi ett ramavtal som är fokuserat på en hållbar lösning. Det kan vara en design, prestanda eller funktion där ett helhetsperspektiv har antagits ur hållbarhetssynpunkt. Med *hållbart alternativ* menar vi ett ramavtal där det finns varor i varukatalogen, webbutiken eller varulistan som är markerade som särskilt hållbara.

Även om vi siktar på fler hållbara ramavtal och ramavtal med hållbara alternativ är det viktigt att också ställa drivande hållbarhetskrav generellt. Under året har exempelvis 13 planer anlagts inom ramen för vårt dynamiska inköpssystem för konstgräs. Tack vare vår medverkan i upphandlingarna bedömer vi att längre gående hållbarhetskrav har ställts. Fler skyddsåtgärder för att säkerställa minskad spridning av mikroplaster har därmed vidtagits.

I vår portfölj av ramavtal och dynamiska inköpssystem har vi ställt hållbarhetskrav i 92 % av avtalen.

6 % av avtalen i vår portfölj är kategoriserade som hållbara ramavtal.

23 % av avtalen i vår portfölj är kategoriserade som ramavtal med hållbara alternativ.

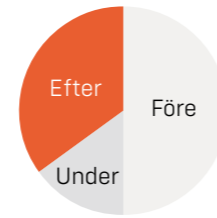
² Se <https://skr.se/skr/demokratiledningstyrning/upphandling/hallbarupphandling/cirkularekonomiochupphandling.46672.html>.

Uppföljning av hållbarhetskrav efter upphandling

Hållbara leveranskedjor och sociala frågor i Sverige

För oss är uppföljning en förutsättning för hållbar upphandling. Därför arbetar vi systematiskt med uppföljning av de krav vi ställer. Vi kontrollerar bland annat att leverantörer har policyer och processer på plats för att hantera riskerna för mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljöskydd och korruption i leveranskedjan.

Under året har vi hanterat 26 självskattningsenkäter samt genomfört 19 digitala kontorsrevisioner och 24 digitala återrevisioner utifrån hållbara leveranskedjor. Våra revisioner resulterar regelbundet i att leverantörerna åtgärdar brister i deras policyer och processer för hållbara leveranskedjor. I slutändan är de också ofta uppskattade.

Vid återrevision hos en av leverantörerna på ramavtalet Dryckesautomater uttryckte leverantören att de hade tagit intryck av diskussionerna under tidigare revision. Effekten var att de för första gången hade kartlagt produkternas ursprung, börjat ställa mer adekvata frågor till leverantörerna och att de tillsammans med leverantörerna hittat flera konkurrensfördelar (unique selling points) som de tidigare inte hade tänkt på. Sammantaget har våra revisioner fördjupat leverantörens relation med sina leverantörer. Leverantören har även tagit fram en strategisk plan för att bli bäst i branschen med hållbarhet.

Under året har vi initierat 4 uppföljningar av arbetsrättsliga villkor enligt kollektivavtal.

För oss är uppföljning en förutsättning för hållbar upphandling. Därför arbetar vi systematiskt med uppföljning av de krav vi ställer.

Utöver detta har vi hanterat ett antal incidenter utifrån hållbara leveranskedjor, baserat på vår omvärldsbevakning. Den viktigaste och mest omfattande har varit vår uppföljning av risken för tvångsarbete i it-leveranskedjorna i Kina.

De senaste åren har vi nåtts av rapporter om allvarliga kränkningar av uigurers och andra muslimska minoriteters mänskliga rättigheter i Kina. Människorättsorganisationer har rapporterat om tvångsarbete i regionen Xinjiang men också om överföringar av uigurer och andra muslimska minoriteter för tvångsarbete i fabriker i östra Kina.

Syftet med uppföljningen var att identifiera eventuella fall av stats-sanktionerat tvångsarbete i våra it-leveranskedjor. Syftet var också att säkerställa att våra it-leverantörer och varumärkesägare iakttar tillbörlig aktsamhet (due diligence) för mänskliga rättigheter i enlighet med våra avtalsvillkor.

Uppföljningen genomfördes tillsammans med Regionernas kansli för hållbar upphandling och Svenska kyrkan och i december släppte vi rapporten "State Imposed Forced Labor in China – Swedish Buyers' Monitoring of Electronics Supply Chains"³.

Vår uppföljning avslöjade ingen slutmonteringsproduktion i Xinjiang. Vi fann dock att branschen i allmänhet är dåligt förberedd på att identifiera, förhindra, begränsa och redogöra för hur den hanterar risken för stats-sanktionerat tvångsarbete i Kina. Vår granskning visade även att det finns fler grupper än uigurer och andra etniska minoritetsmedborgare som är i riskzonen för tvångsarbete i Kinas fattigdomsbekämpningsprogram.

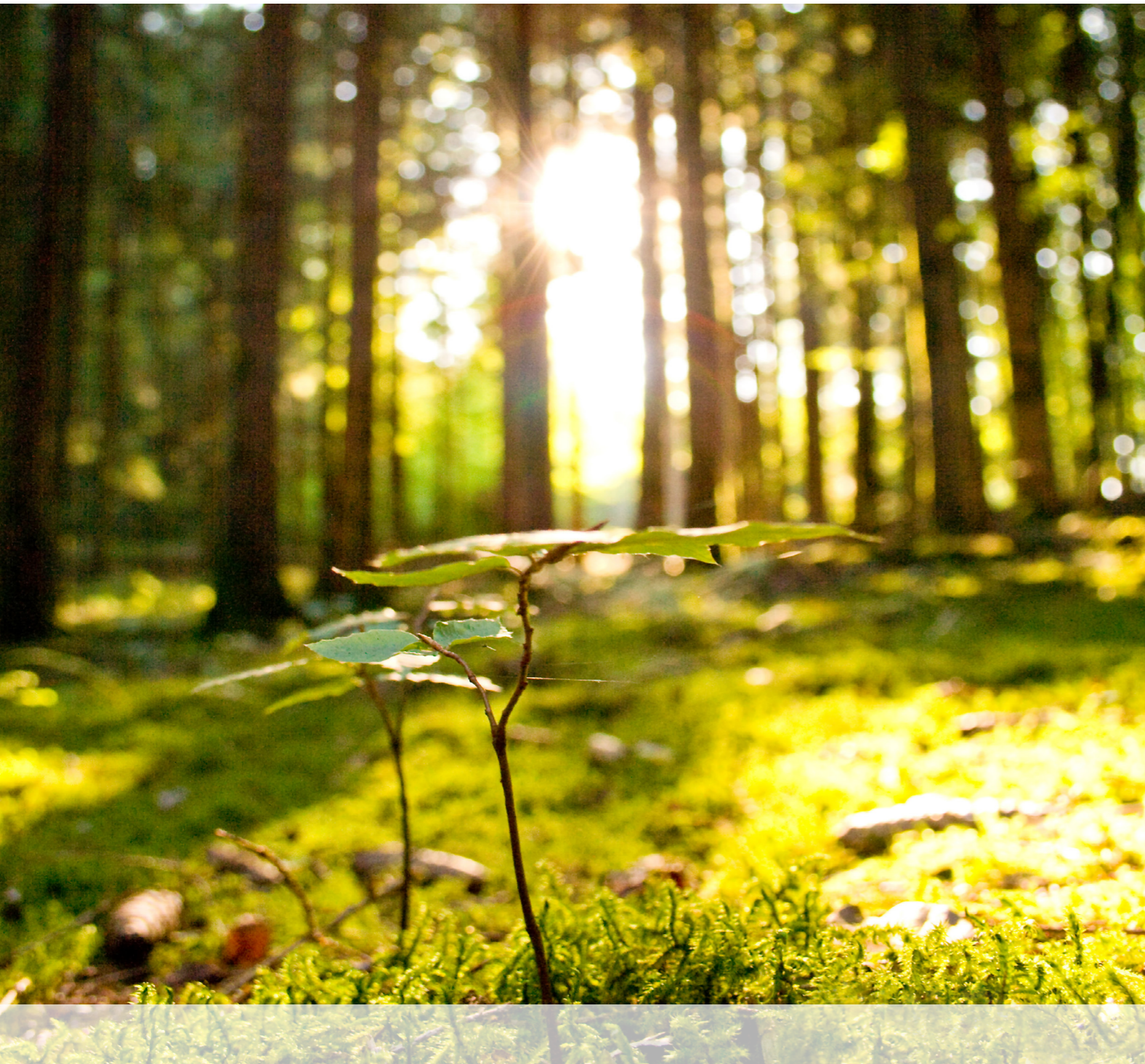
³ Se <https://www.adda.se/globalassets/inkopscentral/hallbarhet/ny-hallbarhetssida/ny-hallbarhetssida-v2/state-imposed-forced-labor-in-china.pdf>.

Miljökrav

På miljöområdet har vi under året följt upp ett brett spann av miljökrav. Då det ofta är produkt- eller tjänsterelaterade krav ser uppföljningarna olika ut beroende på krav och bransch. Samtidigt har vi följt upp krav på leverantören, som systematiskt miljöarbete.

Under året har vi följt upp sju avtal utifrån miljökrav.

Ett exempel på en uppföljning av miljökrav är uppföljningen av ett antal produkter på ramavtalet för Hygienartiklar och städmaterial.

I uppföljningen fokuserade vi på fyra produktgrupper och ett antal krav:

KEMISKA PRODUKTER	Upphandlingsmyndighetens kriterier för kemtekniska produkter för professionell hygien, rengöring och underhåll
ENGÅNGS- HANDSKAR	Hudvårdande ämnen Ftalater
PLASTFILM	Ftalater
PRODUKTER I HANTERING AV LIVSMEDEL	Bisfenol A

Vi följde upp de två leverantörer som vi har avtal med och uppföljningen startade 24 månader in på det fyraåriga avtalet.

Stickprovprodukter plockades ut från inköpsstatistiken och leverantören ombads att inkomma med bevis för att utplockade kemiska produkter, engångshandskar, plastfilm och andra produkter som används i hantering av livsmedel uppfyllde kraven i avtalet för respektive produktgrupp. Därefter granskade vi dokumentationen.

Plastfilm och produkter i hantering av livsmedel passerade felfritt. En avvikelse hittades för engångshandskar medan flera avvikelser hittades för de kemiska produkterna på det övriga sortimentet. Adda Inköpscentral ställde frågan till leverantörerna om hur det såg ut för det resterande sortimentet för handskar och kemiska produkter och leverantörerna gjorde då en ordentlig genomlysning av hela sortimentet. Det visade sig att fler kemiska produkter inte klarade kraven. Leverantörerna åtgärdade avvikelserna med att ersätta produkterna som avvek med alternativa produkter som uppfyller Inköpscentralens krav och nya prislistor publicerades på ramavtalssidan på webben.

Efter uppföljningen var båda leverantörerna positiva trots att de fick avsätta en hel del resurser för att gå igenom hela sortimentet. De uttryckte dock att uppföljningen borde ha skett tidigare än 24 månader in på avtalet och att det hade varit bra om datum för uppföljningen hade kommunicerats vid avtalsstart för att underlätta resurssättning.

Under året har vi också arbetat på nya rutiner och riktlinjer för uppföljningen av våra hållbarhetskrav, som väntas antas under första kvartalet 2022. För ramavtalet Förskolebyggnader har vi även tagit fram en metod för redovisning av klimatpåverkan.

Metoden bygger på att leverantörerna har gjort klimatberäkningar för sina konceptförskolor, vilket ökar både beställarnas och leverantörernas kunskaper om vilka delar i byggskedet som ger störst klimatavtryck. Redovisningen av klimatpåverkan ska ske vid avrop och ska hjälpa kommuner att göra klimatsmarta val vid nybyggnation.

Samordnade uppföljningar i Hållbarhetskollen

Genom Hållbarhetskollen kan våra kunder ta del av samordnade uppföljningar av krav på hållbara leveranskedjor, det vill säga mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljö och korruption. Vi kontrollerar att kundernas leverantörer har de policyer och processer på plats som krävs för att de ska kunna efterleva kraven på hållbara leveranskedjor.

Under året har vi genomfört 12 digitala kontorsrevisioner och 13 digitala återrevisioner inom ramen för Hållbarhetskollen. Detta innebär att vi har följt upp 13 av våra kunders avtal. Siffran är något lägre än föregående år på grund av svårigheter att planera in revisioner hos leverantörerna under pandemin. Vi har även sänt ett seminarium om Hållbarhetskollen under året.

Samordnade uppföljningar i KemKollen

Genom KemKollen kan våra kunder ta del av samordnade uppföljningar av kemikaliekraV. Varor köps in från kundernas avtalade leverantörer och analyseras för sitt kemiska innehåll.

Kemkollen är ett samarbete mellan Adda Inköpscentral, Regionernas kansli för hållbar upphandling och Trossa. Under året avrapporterades temat för 2020, "Plastic Fantastic", med fokus på material i kontakt med livsmedel, sjukvårdsmaterial och tandteknik.

I omgången "Plastic Fantastic" granskades 60 varor från 32 olika leverantörer: bakformar och grytlappar, bakplåtspapper, plastfilm, stekpannor och plåtar, varor för infusion och injektion, inkontinensartiklar, förband samt varor för tandreglering och bettskenor. Elva typer av kemiska ämnesgrupper analyserades, i vilka det ingick mellan 1–26 ämnen per ämnesgrupp. Totalt analyserades 88 unika kemiska ämnen. Totalt genomfördes 1 357 unika kemiska analyser av enskilda ämnen i "Plastic Fantastic".

Vi har även sänt två seminarier om KemKollen under året.

Samarbeten

Samverkan inom offentlig sektor

Vårt nära samarbete med Regionernas kansli för hållbar upphandling har fortsatt under året, inte minst i uppföljningen av risken för tvångsarbete i Kina och inom ramen för KemKollen. Även inom ramen för Hållbarhetskollen koordinerar vi våra uppföljningar.

Under året slutförde regionerna, SKR och Adda Inköpscentral dessutom arbetet med att ta fram en digital utbildning i hållbar upphandling, som förvaltas av Adda Kompetens.

Regelbundet har vi även gemensamma avstämningsmöten med fokus på hållbarhet med Regionernas kansli för hållbar upphandling, SKR och Upphandlingsmyndigheten.

Vinnoprojekt om offentlig upphandling som ett klimatpolitiskt styrmedel

Adda Inköpscentral deltar i projektet som leds av IVL Svenska Miljöinstitutet och har målet att introducera ett arbetssätt i den offentliga upphandlingen som bygger på kvantitativ och digitaliserad klimatinformation baserat på internationella standarder. Under 2021 har en beräkningsmall med instruktioner tagits fram av IVL i samarbete med Inköpscentralen, inom ramen för Inköpscentralens upphandling av entrémattor. Mallen kommer att användas av leverantörerna för att redovisa klimatpåverkan från transporter under avtalstid.

Vårt nära samarbete med Regionernas kansli för hållbar upphandling har fortsatt under året, inte minst i uppföljningen av risken för tvångsarbete i Kina och inom ramen för KemKollen. Även inom ramen för Hållbarhetskollen koordinerar vi våra uppföljningar.

Utbyte av erfarenheter inom Leadership for Change

Adda Inköpscentral är medlem av Atea Sustainability Focus initiativ Leadership for Change, tillsammans med bland annat Vattenfall, H&M och IKEA. Initiativet bygger på ett manifest om att prioritera hållbarhet vid inköp av it och gynna aktörer som är i linje med 1,5-gradersmålet, verkar för en cirkulär ekonomi och respekterar mänskliga rättigheter. Inom ramen för initiativet delar medlemmarna kunskap och erfarenheter kring hållbarhet vid inköp i syfte att identifiera bästa praxis. Under året har Adda Inköpscentral bland annat delat vår erfarenhet av uppföljningen av risken för tvångsarbete i leveranskedjorna i Kina.

Hållbarhetsarbete på gång

Analys av kunders önskemål om samordnade uppföljningar

Under oktober genomfördes en analys om våra kunders önskemål och synpunkter om uppföljning av hållbarhetskrav som är vanligt förekommande i upphandlingar. Analysen indikerar att det finns fler kravområden inom hållbarhet där det finns ett behov och ett intresse av ett samordnat stöd till våra kunder, utöver den uppföljning som idag ingår i Hållbarhetskollen och KemKollen. Analysen kommer att utgöra underlag för hur vår framtida satsning på uppföljningsstöd inom hållbarhet ska se ut.

Klimatfotavtryck för ramavtalsportföljen

Inom ramen för det Vinnovaprojekt som Adda Inköpscentral deltar i undersöks nu möjligheten att klimatredovisa vår ramavtalsportfölj. Detta som ett led i att kunna erbjuda våra kunder mer hållbarhetsinformation om våra ramavtal och dynamiska inköpssystem.

Nya villkor för hållbara leveranskedjor

Tillsammans med Upphandlingsmyndigheten och Regionernas kansli för hållbar upphandling håller vi på att ta fram nya villkor för hållbara leveranskedjor. Målet med villkoren är att de ska vara ännu mer i linje med FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter och OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet för ansvarsfullt företagande än nuvarande villkor, som också de bygger på de internationella ramverken. Detta för att säkerställa att offentlig sektor ställer drivande krav samt för att stötta och förbereda våra leverantörer på kommande EU-lagstiftning om tillbörlig aktsamhet. Planen är att de nya villkoren med tillhörande stöddokument och vägledning ska lanseras innan sommaren.

Har du frågor om vårt hållbarhetsarbete eller
förslag på hur vi kan bli ännu bättre?

Kontakta:

Peter Nohrstedt, hållbarhetschef

08-709 59 07

peter.nohrstedt@adda.se

